

راهنمای پژوهش دربارهٔ جناب ابوطالب علیه السلام - مهدی مجتهدی

فصلنامه تخصصی مطالعات قرآن و حدیث سفینه

سال دوازدهم، شماره ۴۸ «ویژه حضرت ابوطالب علیه السلام»، پاییز ۱۳۹۴، ص ۶۵ - ۹۶

راهنمای پژوهش دربارهٔ جناب ابوطالب علیه السلام

مهدی مجتهدی *

چکیده: یکی از مهمترین مراحل پژوهش، تدوین ادبیات آن موضوع است. از این رو برای سامان یافتن پژوهش‌های جدید دربارهٔ جناب ابوطالب بن عبدالمطلب، پدر بزرگوار حضرت علی علیه السلام، نیز به راهنمای تحقیق نیاز است. در نوشتار حاضر که بیش از ۲۵۰ منبع را شناسانده، کوشیده شده تا تمامی آثار مرتبط و مستقل دربارهٔ این شخصیت شناسانده شوند. همچنین برای نخستین بار مراجع مهم شرق شناسان در این موضوع، از قبیل مقالات دائرةالمعارفی، معرفی شده‌اند.

کلیدواژه‌ها: ابوطالب بن عبدالمطلب، کتابشناسی، پژوهش، مسلمانان، خاورشناسان.

تدوین ادبیات تحقیق یک موضوع، جزء لاینفک پژوهش درباره آن موضوع است. با توجه به تخصصی شدن علوم، این مهم، یعنی منبع‌شناسی ضرورتی دو چندان می‌یابد. از سویی تدوین این راهنمای پژوهش در حوزه تاریخ اسلام و به خصوص شخصیت‌های مشهور آن تاحدودی دشوار است. این نکته وقتی پیچیده‌تر می‌شود که شخصیتی تاریخی موضوع مباحث کلامی و مانند آن نیز باشد. جناب ابوطالب بن عبدالمطلب علیه السلام، عموی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و پدر حضرت علی علیه السلام، یکی از بهترین نمونه‌های چنین شخصیت‌هایی هستند. با عنایت به اینکه در طول تاریخ اسلام، بحث ایمان ایشان مورد تردید برخی از نویسندگان قرار گرفت، افزون بر شرح زندگانی وی، دامنه گسترده‌ای از آثار در دفاع از جناب ابوطالب علیه السلام پدید آمد تا ثابت شود که این بزرگوار مشرک از دنیا نرفته است.

بزرگانی اقدام به شناساندن آثاری کرده‌اند که درباره ابوطالب علیه السلام نوشته شده است. در راس همه مرحوم آقا بزرگ تهرانی با کتاب *گرانقدر الذریعه* قرار دارند. در مجلدات مختلف این کتاب به آثار مستقل در مورد ابوطالب اشاره شده است. به خصوص در جلد دوم ذیل *ایمان ابوطالب*. همچنین در تحقیقات استاد مرحوم سید عبدالعزیز طباطبائی که با عنوان *اهل البيت علیهم السلام فی المكتبة العربیة* منتشر شده است و چندین اثر دیگر، می‌توان آثاری را یافت که برخی از آنها چاپی هستند و بسیاری به صورت نسخه‌های خطی و چه بسا نایاب و حتی مفقود هستند.

در کنار این منابع، کتابشناسی‌های مستقلی نیز برای حضرت ابوطالب تاکنون منتشر شده است. عبدالجبار الرفاعی در کتاب ۱۲ جلدی *معجم ماکتب عن الرسول و اهل بیت صلوات الله علیهم* در واژه‌های ایمان و ابوطالب کتب چاپ شده را

می‌شناساند. عبدالله صالح المتفکی در مجله تراثنا در مقاله‌ای با عنوان «معجم ما الف عن ابی طالب علیه السلام» به معرفی کتب نشر یافته پیرامون جناب ابوطالب علیه السلام پرداخته است. این کتاب شناسی مجدداً در ویژه‌نامه مجله المرشد چاپ شده است. ناصرالدین انصاری قمی نیز در نوشتاری که دو بار به صورت مقاله و یک بار ضمن یک کتاب منتشر شده، به کتابشناسی در مورد جناب ابوطالب علیه السلام اقدام کرده است.^۱

در نوشتار حاضر، آثار مستقل معرفی شده‌اند و امید است در مجال دیگری کتاب‌های مشتمل، که بخشی از آنها درباره حضرت ابوطالب است، معرفی شوند. برای نمونه می‌توان یاد کرد از علامه سید جعفر مرتضی عاملی، که در مجموعه بزرگ ۳۵ جلدی الصحيح من سیره النبی الاعظم (قم: دارالحدیث، ۱۳۸۵) به اشکال مختلف از جناب ابوطالب علیه السلام سخن گفته و این منبعی قابل توجه است. همچنین الشیخ عبدالله الحسن در مناظرات فی العقائد و الأحکام (ج ۲، قم: خانه کودک، نشر بلاغ، چاپ اول، قم، ۱۳۷۷ ش. ج ۱، ص ۳۵۹-۳۸۴) که در بخشی با عنوان «ابوطالب علیه السلام مؤمن قریش» چهار مناظره با عناوین زیر آورده است: «مناظره عبدالله بن عباس مع بعضهم فی ایمان ابی طالب علیه السلام»، «مناظره السید محمد جواد المهری مع الأستاذ عمر الشریف فی مسألة ایمان ابی طالب علیه السلام»، «مناظره الشیخ محمد الاشتهاردی مع بعضهم فی ایمان ابی طالب علیه السلام» و «مناظره السید علی البطحائی مع الشیخ عبدالله بن جحش فی مسألة ایمان ابی طالب علیه السلام».

ویژگی قابل توجه این منبع‌شناسی آن است که به پشتوانه منابع گردآوری شده

۱. مجله آینه پژوهش ش ۲۱ (آبان ۱۳۷۲ ش)، مجله میراث شهاب (نشریه کتابخانه آیت الله مرعشی-قم) ش ۷۰ (زمستان ۱۳۹۱) ص ۱۳۳-۱۶۱. کتاب کتابشناسی اهل البیت علیهم السلام بوستان کتاب قم، ۱۳۸۸. ص ۱۷-۴۳.

در کتابخانه تخصصی امیرالمؤمنین علی علیه السلام مشهد - با همت و توفیق استاد محمد مجتهدی - بخش مهمی از آثار معرفی شده قابل دسترسی هستند. لذا آثاری که با علامت © مشخص شده‌اند در آن کتابخانه موجود است.^۱ سایر مواردی که در آن کتابخانه موجود نیست، بر اساس منابع دیگری استخراج شده است که برای رعایت اختصار، نام کوتاه موارد پربسامد در انتهای مشخصات منبع آمده و اطلاعات کامل آنها به شرح زیر است:

الذریعه

آقا بزرگ تهرانی، محمد محسن؛ *الذریعه الی تصانیف الشیعه*، بیروت: دارالاضواء،

۱۴۰۳ق. = ۱۹۸۳م.

اهل البیت

طباطبایی، سید عبدالعزیز، *اهل البیت فی المکتبه العربیه*، قم: مؤسسه آل البیت علیهم السلام لإحياء التراث، ۱۴۱۷ق.

تذکره

سید حسن عارف نقوی، *تذکره علمای امامیه پاکستان*، اسلام آباد: امامیه دار التبلیغ، ربیع الثانی ۱۳۱۵ق. ترجمه محمد هاشم، در سال ۱۳۶۳ توسط مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان منتشر گردیده و نیز در مشهد از سوی بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی در سال ۱۳۶۹ شمسی به چاپ رسیده

۱. مدیر کتابخانه تخصصی امیرالمؤمنین علی علیه السلام مشهد، آقای محمد مجتهدی از خوانندگان گرامی دعوت می‌کند تا اگر به منابع معرفی شده در این مقاله که در آن کتابخانه موجود نیست دسترسی دارند، به هر شکل ممکن به ایشان اطلاع دهند:

info@imamalislib.com 09153176281

است. از همین چاپ اخیر ترجمه استفاده شده است.

تراثنا

منتفکی، عبدالله صالح؛ «معجم ما الف عن ابی طالب عليه السلام»، تراثنا، العددان ۶۳ و ۶۴ (رجب و ذوالحجّة ۱۴۲۱)، ص. ۱۶۳-۲۳۳.

کتابشناسی اهل بیت

انصاری قمی، ناصرالدین؛ کتابشناسی اهل البيت عليهم السلام، قم: بوستان کتاب قم، ۱۳۸۸. ص ۱۷-۴۳.

المرشد

فاضلی، حسین محمد علی، المرشد، العددان ۲۱ و ۲۲، ۱۴۲۹ق. = ۲۰۰۸م. این شماره از مجله ویژه‌نامه‌ای است با عنوان: ابوطالب عم النبي صلی الله علیه و آله و سلم و والد الوصی عليه السلام المؤمن قبل الاسلام و شامل مقالات و اشعار پیرامون جناب ابوطالب است. برخی از منابع، از این مجله استخراج شده‌اند. ویژه‌نامه مذکور با عنوان ابوطالب درفش یکتاپرستی توسط آقای حمید رضا آذیر به فارسی ترجمه شده و بنیاد پژوهش‌های آستان قدس مشهد آن را منتشر نموده است.

معجم

رفاعی، عبد الجبار؛ معجم ما کتب عن الرسول و اهل البيت صلوات الله عليهم، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۷۱-.

برخی از منابع این نوشتار به طور مستقیم از فهرست رایانه‌ای کتابخانه‌ها استخراج شده است، لذا در انتهای مشخصات منبع نام یکی از کتابخانه‌هایی که دارای آن منبع هستند، درج شده است. لازم به ذکر است که برای تمایز مقالات،

کلمه «مقاله» در انتهای مشخات مقالات ذکر شده است. همچنین بر اساس آنچه در کتابشناسی‌ها متداول است، منابع بر اساس نام مشهور پدیدآور مرتب شده‌اند و اگر نام پدیدآور مشخص نباشد، به جای آن، عنوان منبع در ترتیب الفبایی لحاظ می‌شود. همچنین اگر ناشر اثری مشخص نباشد «بی‌نا» و اگر تاریخ نشر آن مشخص نباشد «بی‌تا» درج شده است. کتاب‌هایی که برای مخاطب کودک یا نوجوان منتشر شده است، با کلمه «کودک» مشخص شده‌اند.

تمام تاریخ‌هایی که در این کتابشناسی آمده، هجری شمسی است، مگر خلاف آن قید شود.

در آخر باید اشاره شود که در اغلب فهرس مخطوطات کتابخانه‌ها یا در مقدمه متن مصحح نسخه خطی منتشر شده درباره جناب ابوطالب رضی الله عنه محقق به معرفی کتاب‌ها پرداخته‌اند. بی‌تردید این نوشتار قابل تکمیل است.^۱

۱. لطفا نظرات و نکات تکمیلی خود را به رایانامه نویسنده این نوشتار ارسال فرمایید.

۱. ابراشی، محمد عطیه
محمد فی بیت عمه ابی طالب
قاہرہ: مکتبہ عصر، ۱۹۸۰م.
<ترائنا
۲. ابراہیم، محمد زکی
عصمة النبی ونجاه ابویہ وعمہ وصحة
معجزاته حقيقة قطعية الثبوت
قاہرہ ۱۹۷۲ م.
<ترائنا
۳. ابن حیون التمیمی (قاضی
نعمان)، نعمان بن محمد (م ۳۶۳ ق)
ایمان ابوطالب علیہ السلام
< اعیان الشیعة، ج ۱۰ ص ۲۲۳
<منیہ الراغب فی ایمان ابی طالب، شیخ
محمد رضا طبسی ص ۳۴
۴. ابن طاووس، سید احمد بن موسی (م
۶۷۳ ق):
ایمان ابی طالب علیہ السلام
<الذریعة ج ۲ ص ۵۱۲
ابن طولون الصالحی الدمشقی، شمس
الدین محمد (م ۹۵۳ ق):
الروض التنزیه فی الاحادیث التي رواها
ابوطالب عن ابن اخیه
تحقیق و استدراک محمد باقر محمودی،
قم: مجمع احیاء الثقافہ الاسلامیہ،
۱۰۰ ص.
۵. «ابوطالب بن عبدالمطلب»
دائرة المعارف تشیع، زیر نظر احمد حاج
سید جوادی [و دیگران]، تهرآن: نشر
شهید سعید محبی، ۱۳۷۵ [چاپ سوم]،
۶. ج ۱، ص ۴۱۴-۴۱۵.
©
«ابوطالب دانای قریش»
مجله صف ش ۹۱-۱۳۶۶ ش
<معجم
مقاله
«ابوطالب فریادگر توحید»
مسجد ش ۱۰۹ دی ۱۳۸۵
مقاله
ابوطالب کفیل الرسول
بیروت ۱۹۹۱ م. دارالاسلامیہ ص ۲۳
مجموعه سیره الصحابه الاخیار ش ۱
©
کودک
ابوطالب و قصیده اللامیة
تحقیق و جمع محمد مهدی صباحی
کاشانی، بیروت: امجاد، ۱۴۳۲ ق.
۱۱۸ ص.
©
آذر دهدشتی، اسماعیل
ایمان ابوطالب
مجله تخصصی کلام اسلامی سال ۴
ش ۵۵، ۱۳۸۴
مقاله
آذری نژاد، اسماعیل
«ابوطالب بن عبدالمطلب»،
دانشنامه کلام اسلامی، جلد ۱، زیر نظر
جعفر سبحانی، قم: مؤسسه
امام صادق علیہ السلام، ۱۳۸۸.
مقاله
اردبیلی، سبط الشیخ (- ۱۳۵۷ ق).
۱۳.

۱۴. ابوطالب صلوات الله و سلامه عليه شيخ المؤمنين و شفيعهم: سيرة سيدنا و مولانا ابي طالب... (عراق)، بي نا، بي تا، ۱۰۰ ص. ©
۱۵. الازدى المهلبى البصرى، ابي الحسن بن هلال (بالال) بن ابي معاويه (قرن ۴ ق) ايمان ابوطالب عليه السلام (البيان عن خبرة الرحمن فى ايمان ابي طالب و آباء النبي) <الذريعة ۱۷۱/۳ ازهرى اللاذقى، سليمان بلوغ المارب فى نجاة آباءه عليهم السلام و عمه ابي طالب ©
۱۶. <اهل البيت ص ۷۱ ش ۱۳۸ اسير، محمد على ابوطالب بطل الاسلام الخالد بيروت: دارالثقلين مؤسسة البلاغ، بي تا، ۱۸۹ ص. ©
۱۷. چاپ ديگر: ابوطالب عملاق الاسلام الخالد لبنان: دارالاصالة، ۱۴۱۱ ق. ۱۸۲ ص. ©
۱۸. اسدى، شيخ فيصل ابوالائمه الاطهار سيد البطحاء ابوطالب عليه السلام بيروت: مؤسسسه الاندلس للمطبوعات ۶۴۷ ص ©
۱۹. <تراثنا اسلام ابي طالب نجف: لجنة رد الشبهات فى مؤسسة الغرى للمعارف الاسلامية، ۱۴۲۶ ق. ۱۶ ص. ©
۲۰. اشعري قمى، ابي القاسم سعد فضل ابي طالب و عبدالمطلب و عبدالله ابي النبي صلى الله عليه و آله و سلم <الذريعة ج ۱۶ ص ۲۶۵؛ رجال النجاشى ص ۱۷۷ آل سيد على خان، سيد عبد الكريم واقع ابي طالب المومن <ابوطالب و بنوه ص ۴۱۴ آل طعمه حائرى، سيد عبدالحسين ترجمة حياة ابي طالب <طبقات اعلام الشيعة، ج ۱۵، بيروت: دار احياء التراث العربى. آل مسروح المظفر، احمد بن عقيل ابوطالب ©
۲۱. <تراثنا آل نوح، كاظم نجاه ابي طالب مؤلف طرق حديث الائمه قريش و فى بعضها من بنى هاشم ص ۹۴ امينى، عبدالحسين احمد الغدير ©
۲۲. جلد ۷ ص ۳۳۰ - ۴۱۲ و ج ۳۸ - ۲۹ پيرامون جناب ابوطالب بحث نموده اند ©
۲۳. به جهت اهميت، اين بخش كتاب الغدير به صورت مستقل چاپ و ترجمه شده

است.

۲۵/۱. ابوطالب حامی الرساله
بی‌نا، بی‌تا. ۱۲۰ ص.

۲۶.

©
امینی، محمد هادی
دیوان ابی طالب

(که بیش از ۱۰۰۰ بیت می‌باشد)

در مقدمه کتاب مواهب المواهب ص ۱۲
یاد شده)

انصاری قمی، ناصر الدین

۲۷.

«کتابشناسی حضرت ابوطالب علیه السلام»
آینه پژوهش، ش ۲۱، آبان ۱۳۷۲.
ص. ۸۹-۹۶.

مقاله

©

«کتابشناسی حضرت ابوطالب»

میراث شهاب، شماره ۷۰، زمستان
۱۳۹۱ شمسی.

مقاله

©

انصاری هندی، خالد

حیة ابی طالب فی اثبات ایمان ابی طالب
(اردو)

<ترائنا

انصاری، غلام حسین

ابوطالب و اسلام

۲۹.

ملتان انجمن ناصر الغراء ۱۹۶۷ م. (اردو)
<کتابشناسی اهل بیت ص ۴۰

۲۹/۱. اوردبادی، محمدعلی

ابوطالب مؤمن قریش

در: موسوعة العلامة الاوردبادی.

کربلاء: العتبة العباسية المقدسة، ۱۴۳۶،

ج ۱۰ ص ۷-۱۳

اهل، عبدالعزیز سید

ابوطالب

۳۰.

۲۵/۲. ابوطالب مظلوم تاریخ
مترجم انتشارات بدر، تهران، بهار
۱۳۵۹، ۱۹۶ ص وزیری

©

۲۵/۳. ابوطالب حامی الرسول
اعداد و تحقیق محمد حسن شفیعی
شاهرودی قم موسسه میراث النبوه
۱۴۳۱ ق، ۱۵۲ ص رقعی

©

۲۵/۴. ابوطالب حامی پیامبر
تدوین تحقیق و ترجمه محمد حسن
شفیعی شاهرودی، قم: موسسه میراث
النبوه ۱۴۳۲ ق، ۱۷۶ ص رقعی

©

۲۵/۵. ابوطالب مظلوم تاریخ
ترجمه محمد فضل حق، کراچی: جامعه
تعلیمات اسلامی، ۲۰۱۰ م. ۲۶۸ ص

©

۲۵/۶. ابوطالب صحابی مظلوم
تدوین عبدالعلی محمدی شاهرودی
تحقیق محمد حسن شفیعی شاهرودی
قم موسسه میراث نبوت
۱۴۳۲ ق، ۲۷۱ ص رقعی

©

۲۵/۷. حاتمی، غلامرضا
سرور قریش حضرت ابوطالب مظلوم
تاریخ به روایت اهل سنت
مشهد الماس شرق ۱۳۸۸. ۳۹ ص

- بیروت: دارالعلم للملایین، ۱۹۵۱ م. ۳۶
- شیخ بنی هاشم (ابوطالب علیه السلام)
 <الذریعه ج ۱۴ ص ۲۶۵
- ۳۱ ایمان ابوطالب علیه السلام
 نسخه خطی در دانشگاه تهران
 ش ۱۰۰۳۱/۲
- ۳۷ <فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه
 مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران
 ج ۱۷ ص ۵۲۸
- ۳۲ بحث فی اسلام ابی طالب عم النبی
 نسخه در جامع کبیر در یمن، صنعاء
 <مجله المورد مج ۳، ع ۲ س ۱۹۷۴ م.
 ص ۲۰۵
- ۳۳ برزنجی الشافعی الشهروری، محمد بن
 [عبدالرسول (م. ۱۰۳ ق.)]
 بغیة الطالب لایمان ابی طالب
 <اهل البيت ص ۶۸ ش ۱۳۳
- ۳۴ <یر اساس نسخه کتابخانه مجلس
 شورای اسلامی در حال تصحیح است.
 توضیح: کتاب اسنی المطالب فی نجاه
 ابی طالب تالیف شیخ احمد بن زینی
 دحلان خلاصه این کتاب است.
- ۳۵ <ذیل: دحلان شافعی مکی
 بصری التمیمی الحنبلی (-۳۷۵ ق.)
 ایمان ابی طالب علیه السلام
 <الذریعه ج ۲ ص ۵۱۳
- بغدادی مدائنی، ابی الحسن علی بن
 محمد بن عبدالله بن ابی سیف
 اخبار ابی طالب وبنیه
 (هدیه العارفین ج ۱ ص ۶۷۰) <تراثنا
- بغدادی، محمود
 سید البطحاء
 با مقدمه آیت الله مرعشی نجفی
 قم: دارالغدیر، ۱۹۸۹ م.
 <تراثنا
- بن سالم، محمد بن عمر بن محمد
 معروف به ابن الجعابی
 اخبار ابی طالب
 (ریحانه الادب ج ۷ ص ۴۴۳)
- بن علی، سید احمد بن صاحب بن هادی
 مشهور به واعظ
 ابوطالب ایمان ومواقف
 <المرشد، ص ۴۳۶.
- بن وجیه، لیبب
 اسلام ابی طالب من خلال آیات
 والاحادیث والاشعار والوقایع التاريخية
 دمشق: بی نا، ۱۹۳۸ م.
 <تراثنا
- بهادلی، علی
 مواقف ابی طالب عقائده ام عاطفیه
 قم: موسسه ام القرى للتحقیق والنشر
 ۱۴۳۲ ق. ۲۴۵ ص.
- بهرامیان، علی
 «ابوطالب (عمران) بن عبدالمطلب»
 ترجمه فرزین نگهبان، دانشنامه
 اسلامیکا، زیر نظر ویلفرد مادلونگ و
 فرهاد دفترى، ج. ۲، لیدن (هلند): بریل،
 ۲۰۰۸ م. (انگلیسی)
 مشخصات اصل اثر:

Bahramian, Ali; Negahban, Farzin. "Abū Ṭālib (Imrān) b.

تهران: شبیرنگ، ۱۳۸۸.
کودک

< کتابخانه آستان قدس رضوی، مشهد

پتیلوی، محمدعلی

ایمان حضرت ابوطالب

(اردو) چاپ گوجرانواله

< کتابشناسی اهل بیت ص ۴۰

پور طباطبایی، سید مجید

ابوطالب تجلی ایمان

تهران: معاونت امور فرهنگی وزارت

فرهنگ و ارشاد اسلامی ۱۳۷۲، ۱۸۶ ص

رقعی

©

تمیمی، عباس فاضل

شدرات فیما کتبه الشعراء بحق سید

البطحاء ابوطالب (رضی الله عنه)

بغداد: بی نا، ۱۴۳۱ق. ۱۴۰ ص.

©

تهرانی، شیخ عباس

الجواب الصائب عن شبهة ایمان

ابی طالب

< الذریعه ج ۵ ص ۱۷۰

تهرانی، شیخ میرزا نجم الدین جعفر

کافل الیتیم (ابوطالب، یا شیخ الابطح در

ایمان ایطالب)

این کتاب در سال ۱۳۸۰ق. در مطبعه

آداب نجف در ۲۲۰ صفحه چاپ شده

است

< الذریعه ج ۱۷ ص ۲۴۴

جاوری پاکستانی نجفی، کاظم حسین

اثیر

'Abd al-Muṭṭalib."

Encyclopaedia Islamica.

Editors-in-Chief: Wilferd

Madelung and, Farhad

Daftary. Brill Online, 2015.

©

بوهل، فرانتس (۱۸۵۰-۱۹۳۳م.)

«ابوطالب»

دانشنامه اسلام، ویرایش اول، زیر نظر

هوتسما و دیگران، ج. ۱، لیدن (هلند):

بریل، ۱۹۱۳-۱۹۳۶م. (انگلیسی)

مشخصات اصل اثر:

Buhl, Frants Peder William

Meyer.

"Abū Ṭālib."

Encyclopaedia of Islam, First

Edition (1913-1936). Edited by

M. Th. Houtsma, T.W. Arnold,

R. Basset, R. Hartmann. Brill

Online, 2015.

©

چاپ مجدد در:

"Abū Ṭālib."

Shorter Encyclopaedia of Islam,

Edited by H.A.R. Gibb and

J.H. Kramers, Leiden: E.J.

Brill, 1953.

©

ترجمه ترکی:

"EBŪ TĀLIB"

ia [Islam Ansiklopedisi], IV, 52.

بیضون، لیبیب وجیه (-۱۹۸۰م)

ایمان ابوطالب علیه السلام

< معجم ج ۱

پارسا، فاطمه (۱۳۶۲-)

ابوطالب و خدیجه

۵۰.

۴۲.

۴۶.

۴۷.

۴۸.

۴۹.

۴۳.

۴۴.

۵۱. مطلوب الطالب فی ایمان ابی طالب (اردو) <ترائنا الجندی، ابراهیم بن محمود ابوطالب المحامی الاول عن الدعوة الاسلامیة <ترائنا چشتی، صائم عیون المطالب فی اثبات ایمان ابی طالب ۲ جلد لاهور: ۱۴۱۲ق. چشتی کتب خانہ جهنگ بازار فیصل آباد جلد اول ۶۰۵ص، جلد دوم ۵۱۷ص رقیی © الحاج، حسن «ابوطالب مأوی الرسول والرسالة» میقات الحج، العدد ۱۸، رجب ۱۴۲۳ق. ص ۱۶۴-۱۲۲. مقاله حبیب، عبدالکریم «اسنی المطالب فی شرح خطبه ابی طالب» مجلة الثقافة الاسلامیة، دمشق، العدد ۴۵، ۱۴۱۳ق. مقاله حداد، علی ابوطالب... مومن باستحقاق بیروت دارالمحجہ البيضاء ۱۴۲۹ق، ۹۵ ص رقیی ©
۵۲. ۵۳. ۵۴. ۵۵. ۵۶. حسن، محمد کامل (محامی) ابوطالب عم الرسول (فی سلسلة عظمای الاسلام ۹) بیروت: المكتب العالمی <اهل البيت ص ۱۶ ش ۱۱. حسنی الشامی الصنعانی، هاشم بن یحیی بن احمد (م ۱۵۸ ق). ارشاد الهارب من صحة ایمان الاقارب ایمان آباء الرسول وعمه ابی طالب تحقیق عباس حمید کریم الزیدی، قم: دار الغدير، ۱۴۲۴ق. ۲۲۴. © حسنی، سید نبیل ابوطالب ثالث من اسلم كربلاء: مكتبة العتبة الحسينية المقدسة، ۱۴۲۹ق. ۲۰۶ص. © حسنی، سید نبیل «ناگفته‌هایی از تاریخ ابوطالب عليه السلام: تحلیل گزارش تاریخی خرگوشی (م ۷۴۰ق)» ترجمه و تلخیص عبدالحسین طالعی فصلنامه تخصصی مطالعات قرآن و حدیث سفینه، سال دوازدهم، شماره ۴۷ «ویژه حضرت ابوطالب عليه السلام»، تابستان ۱۳۹۴، ص ۶۲-۷۲. مقاله حسنین شیفته تاج الافاضل، مولانا علی اولین مداح رسول صلی الله علیه و آله و سلم حضرت ابو طالب

۶۸. < تذکره، ص ۱۸۰
حسین شیفته تاج الافاضل، مولانا علی
کلام ابی طالب
< تذکره، ص ۱۸۰
۶۹. حسین بن سردار حسین، سید مرتضی
معروف به آقاشم صدر الافاضل
ابوطالب
مطبوع ۱۴۰۷
< تراثنا
۷۰. حسین شیرازی، مولانا سید خورشید
العرفان فی دلائل ایمان حضرت عمران
< تذکره، ص ۹۳
۷۱. حسینی آل مجدد شیرازی، سیدحسن
«ابوطالب عم الرسول المصطفی مومن
بنی هاشم»
علوم الحدیث، العدد ۱، محرم - جمادی
الثانیة ۱۴۲۳ ق. ص ۸-۵۴.
مقاله
۷۲. حسینی الحنفی، احمد بن خیری پاشا بن
یوسف
ابوطالب کافل النبی و ناصره
< اهل البیت ص ۳۲۹ ش ۵۱۷ و ص ۱۶
ش ۱۲
< حنفی، احمد خیری
۷۳. حسینی الهمندی الله آبادی، علی کبیر بن
جعفر بن علی رضا بن فقیرالله
غایه المطالب فی ایمان ابی طالب
حسینی بغدادی، سید طالب مشهور به
خرسان
الباقوتة الحمراء فی ایمان شیخ البطحاء
مخطوط
< تراثنا
۷۴. حسینی رفاعی، سید طالب
عقیده ابی طالب
بیروت: دارالاضواء، ۱۹۹۰ م.
< تراثنا
۷۵. حسینی نجفی، سید حسن
اسلام ابی طالب
< منیة الراغب فی ایمان ابی طالب، شیخ
محمد رضا طوسی ص ۳۴
حضرت ابوطالب دیدگاه اهل سنت ج ۴
نشریه پیام دین مشهد ۱۳۸۶ - ۲۸ ص
رقعی
©
۷۶. حضرت ابوطالب ج ۱
نشریه پیام دین مشهد ۱۳۸۶ - ۲۸ ص
رقعی
©
۷۷. حضرت ابوطالب دیدگاه ابن عربی ج ۲
نشریه پیام دین مشهد ۱۳۸۷ - ۲۸ ص
رقعی
©
۷۸. حضرت ابوطالب شخصیت بزرگ عالم
اسلام»
پیام انقلاب، سال چهارم، ش ۷۶.
مقاله
حقیقت ایمان حضرت ابوطالب
مرکز تحقیقات موسسه فاطمیه مشهد،
غنچه یاس بی تا - ۳۲ ص جیبی
©

۷۶. الحلفی المخزومی، کاظم
اسمی المطالب فی ایمان ابی طالب
نجف الاشرف ۱۳۵۹ ق
<ترائنا
حمزة، تامر محمد
«أبو طالب حصن النبوة»
بقیة الله، العدد ۲۳۹، رمضان ۱۴۳۲ ق.
ص. ۶۴-۶۷.
۷۷. حمزة، تامر محمد
«أبو طالب حصن النبوة»
بقیة الله، العدد ۲۳۹، رمضان ۱۴۳۲ ق.
ص. ۶۴-۶۷.
۷۸. الحموی، سید جمیل
[مدیر مسئول هفته نامه اسرار حلب]
القول الصائب فی اسلام ابی طالب
<المرئند، ص ۴۳۶.
۷۹. حمید سلیم گندمی
«عقد الانامل در اثبات ایمان ابوطالب -
میرزا ابراهیم بن ابی الفتح زنجانی»
فصلنامه تخصصی مطالعات قرآن و
حدیث سفینه، سال دوازدهم، شماره ۴۷
«ویژه حضرت ابوطالب (علیه السلام)»، تابستان
۱۳۹۴، ص ۱۶۵-۱۸۴.
۸۰. حنفی، احمد خیری
القصیده الغراء فی ایمان ابی طالب شیخ
البطحاء
تحقیق سید علی بن حسین خطیب
هائسمی، کاظمیة: المطبعة الحیدریة،
۱۳۸۲ ق. ۹۳ ص.
۸۱. خون، محمد بن عبدالسلام (- ۱۳۲۸ ق.)
اتحاف الطالب بنجاة ابی طالب
(مخطوط فی الرباط، الفهرست الثالث
۲۹۹۸)
[این کتاب خلاصه اسنی المطالب فی
نجاة ابی طالب است.]
<اهل البيت ص ۱۸ ش ۱۸
حیدر، نجم افتخار
«ابوطالب»
۸۲. دانشنامه جهان اسلام اکسفورد،
ویرایش اول، زیر نظر جان ال.
اسپوزیتو، ج ۱، انتشارات دانشگاه
اکسفورد. (انگلیسی)
مشخصات اصل اثر:
- Haider, Najam Iftikhar
"Abū Ṭālib."
*The Oxford Encyclopedia of the
Islamic World*. Edited by: John
L. Esposito. Oxford University
Press, 2009.
۸۳. حیدری، تاج الدین
ایمان ابوطالب
(گجرات)
(تذکره ص ۶۴)
حیدری، مولانا تاج الدین
ایمان ابی طالب
(اردو)
<تذکره، ص ۶۴
۸۴. خزاعی نیشاپوری، شیخ محمد صاحب
کتاب الاربعون حدیثا عن الاربعین
منی الطالب فی ایمان ابی طالب
۸۵. حسین بن الحنفی، احمد بن خیری پاشا
بن یوسف

و حکومت عربستان قصد اعدام مولف را داشت و عاقبت با پادرمبانی آیت الله حکیم از عراق و سران بعضی دول نجات پیدا کرد. کتاب چاپ‌های متعدد دارد و به زبانهای مختلف هم ترجمه شده است ۹۱/۱. ابوطالب مومن قریش، ترجمه سید حسین محفوظی [به فارسی]، قم: نشر حبیب، ۱۳۸۸. ©

۹۱/۲. ابوطالب مومن قریش، ترجمه [به انگلیسی]، قم: انصاریان، ۲۰۰۰م. ©
۹۱/۳. ابوطالب مومن قریش ترجمه اردو لاهور ۴۳۶ ص ©
<تراننا

۹۲. خورشید حجاز مدایح و مناقب ابوالائمہ حضرت ابوطالب - ۳۰ ص
<مشهد کتابخانه آستان قدس رضوی

۹۳. داداش نژاد، منصور
«ابوطالب بن عبدالمطلب هاشمی (۷۵ قبل بعثت / ۱۰ بعثت)»
دانشنامه سیره نبوی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛ ج. ۱، صص ۳۸۶-۴۰۲.
©

۹۴. دحلان شافعی مکی، شیخ احمد بن زینی (۱۲۳۱-۱۳۰۴ق.)
اسنی المطالب فی نجات ابی طالب - قاهره: مکتبة التراث والعلوم العربية، بی تا، ۶۳ص.
©

۹۴/۱- تعلیق علی بن حسین الهاشمی، تهران مطبعة اسلامیه، ۱۳۸۲ ق. ۶۴ ص.
©

<الذریعه ج ۲۳ ص ۲۱۲

۸۶. خزاعی، عبدالحسین
عطاءات ابی طالب دراسة عصریة لادلة حقیقیة مستوحاة من الكتاب والسنة تثبت ایمان ابی طالب سلام الله علیه
نجف: العتبة العلویة المقدسه، ۱۴۳۶ق. ۱۸۰ص.
©

۸۷. خزام الصیادی الرفاعی الحسینی، محمد بن حسن وادی بن علی
السهم الصائب لکبد من اذی اباطالب (الاعلام زرکلی ج ۶ ص ۹۴)
<تراننا

۸۸. خطیب المصری، شیخ محمد خلیل
-غایه المطالب فی شرح دیوان ابی طالب

۸۹. <اهل البيت ص ۳۲۹ ش ۵۱۸
خطیب، سید عقیل
ابوطالب الرجل المفتوی علیه
نجف؟: بی تا، ۲۰۱۴م. ۱۹۲ص.
©

۹۰. خلیفه شوشتری، محمد ابراهیم
ایمان ابی طالب وموقف الشیخ المفید منه
قم: کنگره هزاره شیخ مفید، ۱۴۱۳ق. ۲۰ص.
©

۹۱. خنیزی قطیفی، عبدالله
ابوطالب مؤمن قریش
قم: دار الغدیر، ۱۴۲۵ق.
۴۳۲ص وزیری.
در پی تالیف این کتاب، اتفاقاتی رخ داد

- ۹۴/۳- اعداد و تقدیم صالح وردانی،
 قاهره: دار الهدف، بی تا. ۱۱۴ ص.
 ©
- ۹۴/۳- تحقیق و تعلیق حسن بن علی
 سقاف، عمان (اردن)، دار الامام النووی،
 ۱۴۲۸ ق. ۱۵۲ ص.
 ©
- ۹۴/۴- ابوطالب چهره درخشان قریش
 ترجمه فارس اسنی المطالب فی نجات
 ابی طالب، ترجمه محمد مقیمی، تهران:
 ۱۳۷۱- ۷۶ ص
 ©
- ۹۴/۵- محمد نجم الدین علی صاحب
 مدارس سنی دکن حیدر آباد ۱۳۱۳ ق.
 -محبوب الرغائب ۳۳۵ ص (اردو)
 <تراثنا
- ۹۴/۶- ترجمه مولوی حکیم مقبول احمد
 دهلوی، هند ۱۳۱۳ (اردو)
 <الذریعه ج ۴ ص ۷۸
- ۹۴/۷- اسنی المطالب فی نجاه ابی طالب
 ترجمه
 <الذریعه ج ۴ ص ۷۸
- ۹۴/۸- اسنی المطالب فی نجات
 ابی طالب
 ترجمه علامه صائم چشتی، لاهور: شبیر
 برادرز، ۲۰۰۷ م. (اردو) ۲۸۰ ص.
 ©
- ۹۵- الدرّة الغراء فی شعر شیخ البطحاء
 جمع و تحقیق و شرح باقر قربانی زرین،
 تهران: سازمان چاپ و نشر وزارت ارشاد
 اسلامی، ۱۳۷۴. ۲۰۵ ص
 ©
- ۹۶- دقه، محمد علی بن محمد
 ابوطالب عم النبی
 مجله نهج الاسلام دمشق سال ۶ ش ۲۲،
 ۱۴۰۶ ق.
 <معجم ج ۱
 مقاله
- دیباچی، سهل بن احمد بن عبدالله (م)
 ۳۸۰ ق.)
 ایمان ابی طالب عليه السلام
 <الذریعه ج ۲ ص ۵۱۳
 دیوان ابی طالب
- جمع و تعلیق دکتر عبد الحق عانی
 لندن: دارکوفان، ۱۹۹۱ م.، ۲۲۴ ص
 <تراثنا
 دیوان ابی طالب
 بمبئی: چاپ فیض رسن، ۱۳۲۶ ق.
 <تراثنا
 دیوان ابی طالب
- جمع و تحقیق یونس بن احمد سنجاری
 (رساله دکتر)
 <تراثنا
 دیوان ابی طالب
- تهیه و تنظیم ابراهیم منینی بعلبکی
 در چهار فصل
 <تراثنا
 دیوان ابی طالب
- جمع و تحقیق و تعلیق شیخ علی... الزواد
 <تراثنا
 دیوان ابی طالب
- نسخه‌ای در لیبزیک به شماره ۵۰۵
 (رفاعیه ۳۳) موجود است و نسخه‌های
 دیگری هم دارد.

حدیث سفینه، سال دوازدهم، شماره ۴۷

«ویژه حضرت ابوطالب علیه السلام»، تابستان
۱۳۹۴، ص ۱۲۰-۱۴۹.

مقاله

©

روبین، یوری (۱۹۴۴ - م.)

«ابوطالب»

دانشنامه اسلام، ویرایش سوم، زیر نظر
فلیت و دیگران، جزء ۲۰۰۹-۲، ص.

۴۲-۴۴، لیدن (هلند): بریل، ۲۰۰۷- م.
(انگلیسی)

مشخصات اصل اثر:

Rubin, Uri.

"Abū Ṭālib."

Encyclopaedia of Islam,

THREE. Edited by: Kate Fleet,

Gudrun Krämer, Denis

Matringe, John Nawas, Everett

Rowson. Brill, 2009-02, pp. 42-

44.

مقاله

©

روحانی، علی

۱۱۱. *المواهب فی ایمان ابی طالب*

[دستنویس بوده و احتمالاً هنوز چاپ

نشده است]

«اختران فضیلت ج ۱، ص ۴۰۹.

روضاتی، سید احمد

۱۱۲. «ساقی زائران خدا و نگهبان رسول

خدا»

روزنامه اطلاعات ۲۵ و ۲۶ / ۱۳۷۰ / ۱۲.

مقاله

<ترائنا

دیوان ابی طالب

۱۰۴.

پژوهش و تحقیق درباره دیوان است.

توسط خاورشناس تیودور نولدکه ظاهراً

در سال ۱۸۶۴ و ۱۹۸۷ م. در مجله

استشراق چاپ شده است.

<المترشد، ص ۴۴۵.

۱۰۵. ربعی نزاری، جعفر (معروف به نقدی)

مواهب الوهاب فی فضائل والد

امیرالمومنین علی بن ابی طالب علیه السلام

۱۰۵/۱. چاپ سنگی ۱۳۴۱ ق نجف.

۱۰۵/۲. تحقیق و تعلیق محمد هادی

امینی، بیروت: شركة الکتبی، ۱۹۹۱ م.

۳۰۴ ص

©

رحیمی، جهانشاه

۱۰۶. *ستاره دنباله دار*

تهران موسسه نباء ۱۳۸۱ - ۲۴ ص

کودک

©

۱۰۷. *رساله فی صحه ایمان ابی طالب*

(در مقدمه کتاب الايضاح لابن شاذان

ص ۶۷ تالیف مرحوم سیدجلال ارموی

یاد شده)

رضایی، اسدالله

۱۰۸. *ابوطالب اسوه مقاومت و ایمان*

قم: زائر، ۱۳۸۹، ۱۹۲ ص رقی

©

رضایی، امیرحسین

۱۰۹. «چهره جناب ابوطالب در ادبیات

فارسی»

فصلنامه تخصصی مطالعات قرآن و

۱۱۳. زبیدی، سهیل عبد الزهراء
ابوطالب الرمز الروحي للاسلام
نجف ۱۴۳۴ق. ۱۲۷ص.
- ©
۱۱۴. زمیزم، سعید رشید
۷۰ [سبعون] صورة مشرقة من حياة
ابوطالب
بيروت: دارالجمادين، ۱۴۳۲ق. ۱۵۸ص.
- ©
- زنجانی، میرزا ابراهیم < حمید سلیم
گندمی، عقد الانامل در اثبات ایمان
ابوطالب.
زهرة الادباء فى شرح لامية شيخ
البطحاء ۱۱۵.
- جعفر نقدی. نجف مطبعه حیدریه، ۱۳۵۶
ق - ۵۰ ص وزیرى
< الذریعه ج ۱۲ ص ۷۲
©
۱۱۶. الزواد، ناحی احمد
ابوطالب عقیده وکفاح
دار البصرة، ۱۲۰ص
(کتابخانه تخصصی پژوهشکده حج و
زیارت)
سجاد، سید محمد حسن
سخنی چند پیرامون حضرت ابو
طالب عليه السلام
اصفهان: نشر حجت ۱۴۱۹ق. - ۳۰ص
جیبی
©
۱۱۸. سجاد، محمد حسین
شمع محفل طاها: مجموعه اشعار دربارہ
حضرت خدیجه به انضمام حضرت
۱۱۹. ابوطالب مظلوم تاریخ
اصفهان: مجمع النور، ۱۳۸۵
(کتابخانه مرکزی شهرداری اصفهان)
سردار کابلی کرمانشاهی، حیدر قلی خان
دیوان ابی طالب و شرح لامیه ابی طالب
<نقیاء البشر فى القرن الرابع عشر
ج ۲ص ۶۹۸، چاپ جدید با عنوان طبقات
اعلام الشیعه ج ۱۴
[شرح لامیه ابوطالب توسط دکتر قربانی
زرین تصحیح و تحقیق شده و آمادۀ
چاپ است]
سرور الشافعی، عماد عبد الکریم
صحوه الطالب فى رد الشبهات عن ابی
طالب ۱۲۰.
- بیروت بی نا ۱۴۲۶ ص ۴۶۴ وزیرى
©
۱۲۱. سلیم، عزالدین
«ابوطالب الصحابی المفتری علیه»
رسالة الثقلین، سنة ۸؛
العدد ۲۹، ص. ۱۵۰-۱۷۱.
العدد ۳۰، ص ۱۱۹-۱۳۷.
العدد ۳۱، ص ۱۴۷-۱۶۳.
مقاله
این مقالات به صورت کتاب چاپ
و منتشر شده است. نک ذیل: محمد، عبد
الزهراء عثمان (نام مستعار مؤلف)
سلیم گندمی، حمید < حمید سلیم
گندمی
سید زین العابدین
حضرت ابوطالب ۱۲۲.
- کراچی
(اردو)

< کتابشناسی اهل بیت ص ۴۰

سید، کمال

۱۲۳. ابوطالب ناصر الرسول

قم مؤسسه انصاریان ۱۳۸۴ ش -

ص ۳۲

کودک

©

۱۲۳/۱. سید، کمال.

پناه چلچله‌ها: دمی با ابوطالب یار

پیامبر ﷺ، ترجمه سید ابوالقاسم

حسینی ژرفا.

قم: پارسیان، ۱۳۷۶.

[ترجمه کتاب: ابوطالب ناصر الرسول]

< سازمان اسناد و کتابخانه ملی

جمهوری اسلامی ایران، تهران

سیدحسن، سیدطاهر

۱۲۴. ابوطالب نصیر الاسلام

مجله التضامن (عراق - ناصریه) سال ۳

ش ۲۰۱، ۱۳۸۵ ق.

< معجم

مقاله

شاکری، حسین

۱۲۵. ابوطالب شیخ البطحاء

قم: موسسه الاسلامیه للتبلیغ والارشاد

(قم)، کتابخانه تخصصی تاریخ اسلام و

ایران)

شرف الدین، سید محمد علی

۱۲۶. شیخ الابطح او ابوطالب

بیروت: دارالارقم، ۱۹۸۷ م. مؤسسه

الاعلمی، ۱۴۴ اص وزیری

©

< نسخه خطی: الذریعه ج ۱ ص ۲۹۵

۱۲۶/۱ - ابوطالب

ترجمه سید ظفر مهدی جایسی (مدیر

مجله سهیل یمن هند)

(اردو)

< الذریعه ج ۱ ص ۷۹

< کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی (ره)

شرقی، طالب علی

۱۲۷. «ابوطالب مسلم بقلبه و لسانه»

مجله ینابیع سال ۲ ش ۹، ۱۴۲۶ ق.

نجف

مقاله

شریف تهرانی عسکری، محمد

۱۲۸. دیوان حضرت امیر و دیوان ابوطالب

< المرئسد، ص ۴۴۶.

< طهرانی میرزا نجم الدین محمد

< عسکری، نجم الدین

شمیری، سعید

۱۲۹. ابوطالب عليه السلام اول المومنین

< تراثنا

شیخ صدوق ابن بابویه، محمد بن علی

۱۳۰. اخبار ابی طالب و عبدالمطلب و عبدالله

و آمنه بنت وهب

(الذریعه ج ۱ ص ۳۱۷)

شیدایی پور، محسن

۱۳۱. مردان بنی هاشم عبدالمطلب، ابوطالب،

عبدالله و حمزه ---
 قم: دیانت، ۱۳۹۲ - ۹۶ ص جیبی
 ابوطالب، ص ۳۲ - ۵۹

شیرازی قندهاری افغانی، مولوی محمد
 حسن بن میرزا محمداکبر ۱۳۳۲

ایمان ابوطالب علیه السلام
 < تراثنا

شیرازی، رضا ۱۳۳۳
 شاید بیارد باران: داستان زندگی حضرت
 ابوطالب، تصویرگری طوبی قاضی زاده.
 تهران: پیام آزادی، ۱۳۷۶.
 کودک

< سازمان اسناد و کتابخانه ملی
 جمهوری اسلامی ایران، تهران
 صافی موسوی، سیدمحمد ۱۳۴۴

ابوطالب علیه السلام داعیه الاسلام الاول
 < تراثنا

صبحی، محمد مهدی ۱۳۵۵
 «مواقف النبی صلی الله علیه و آله و سلم تجاه ابی طالب علیه السلام»
 در: جشن نامه آیت الله رضا استادی، به
 کوشش رسول جعفریان، قم: کتابخانه
 تخصصی تاریخ سلام و ایران، ۱۳۹۳.

نیز نک < ابوطالب و قصیده الامیه
 صوانی بیهقی، شیخ معین الدین ۱۳۳۶
 (فخرالزمان) ابوالمحاسن مسعود

سلوة الشیعه فی تحقیق ایمان ابی طالب
 < تراثنا

طبسی نجفی، محمد رضا ۱۳۳۷
 منیة الراغب فی ایمان ابی طالب

تحقیق عماد الدین طبسی
 قم، ۱۳۹۵ ق - ۱۵۸ ص رقی
 ©

۱۳۷/۱. تحقیق دیگر:

منیة الراغب فی ایمان ابی طالب
 تحقیق محمد جعفر طبسی، قم: مرکز
 النشر التابع المکتب الاعلام الاسلامی،
 ۱۴۱۷ ق. ۲۴۸ ص.

۱۳۷/۲. ترجمه فارسی:

ابوطالب یگانه مدافع اسلام
 مترجم محمد محمدی اشتیاردی
 تهران: قائم، ۱۳۵۴. ۲۵۹ ص.

الطبسی، محمدعلی ۱۳۳۸
 حیاة ابی طالب

< تراثنا
 طهرانی، میرزا نجم الدین محمد جعفر
 شریف بن میرزا محمد ۱۳۳۹

الشهاب الثاقب لرحم مکفر ابی طالب
 < الغدیر ج ۷ ص ۴۰۳

< عسکری، نجم الدین
 < شریف تهرانی عسکری، محمد.

ظلامه ابی طالب نظره فی آیه
 کاظمین الامانه العامه للعتبه کاظمین ۱۴۰۰

المقدسة، ۹۶ ص، رقی
 ©

عام الحزن وفاة شیخ البطحاء ابی طالب
 والسیدة خدیجة الکبری ۱۴۱۰

کاظمین: الامانة العامة للعتبة کاظمین
 المقدسة، ۱۴۳۳ ق. ۱۶ ص.

©

- عاملی، شیخ عبدالحسین نعمت
 ۱۴۲. اسلام ابی طالب علیه السلام
 <تراثنا
 عرفی، سید حیدر محمد سعید
 ۱۴۳. ابوطالب بطل الاسلام
 دمشق: بی نا، ۱۴۱۰ ق. ۲۴۰ ص.
 ©
 عزمی، سید عبدالحلیم
 ۱۴۴. «القول الصائب فی اسلام ابی طالب»
 قاهره.
 [من سلسله کتب اسلام وطن]
 <المترشد، ص ۴۳۶.
 عسکری، نجم الدین
 ۱۴۵. ابوطالب حامی الرسول وناصره
 ۱۳۸۰ ق. ۲۲۰ ص وزیری ©
 عسلی، سعید
 ۱۴۶. ابوطالب کفیل الرسول ملحمة اسلامیه
 من ۲۰۰۰ بیت
 بیروت: دار الزهراء، ۱۴۰۶ ق. ۲۲۲ ص
 ©
 عطار، قیس بهجت
 ۱۴۷. «شیخ الأباطح فی شعر الأوردبادی»
 فصلنامه تخصصی مطالعات قرآن و
 حدیث سفینه، سال دوازدهم، شماره ۴۷
 «ویژه حضرت ابوطالب علیه السلام»، تابستان
 ۱۳۹۴، ص ۱۰۷-۱۱۹.
 مقاله
 ©
 عفرای الطرفی، علی
 ۱۴۸. نیل المطالب فی مظلومیة ابی طالب
 بیروت: دارالمحجة البيضاء، ۱۴۲۶ ق.
- ۲۴۰ ص.
 ©
 عقیل المظفر، عبد الواحد بن احمد
 ۱۴۹. دراسه عن ابی طالب
 <تراثنا
 عکاس، علی
 ۱۵۰. ابوطالب کیست
 ۱۹۹۲ م
 (بنگالی)
 <کتابشناسی اهل بیت ص ۴۲
 علوی امین، سید خلیل
 ۱۵۱. ابوطالب هل مات مسلما؟
 قاهره: مکتبه الشروق الدولیه، ۱۴۳۲ ق.
 ۸۷ ص وزیری
 ©
 علی خان، سید محمد علی
 ۱۵۲. ابوطالب وبنوه جلد ۱ و ۲
 نجف، ۱۹۶۹ م. ۴۲۲ ص ج ۱ و ۱۲۹ ص
 ج ۲ وزیری
 توضیح اینکه این کتاب مشترکا توسط
 دارالمرتضی و دارالمحجة البيضاء در
 بیروت نشر یافته است ©
 علیوی کشکول، هناء عباس
 ۱۵۳. شعر ابی طالب دراسة ادبیه
 قم: دلیل ما-۱۴۲۹ ق.، ۵۴۷ ص وزیری
 ©
 رساله دکترا
 غایة المطلوب فی شرح دیوان ابی طالب
 ۱۵۴. عم النبی
 جمع و شرح: سید محمد... الخطیب
 النیدی الاخمینی المصری
 طنطاء مصر، ۱۹۵۱ م. - ۱۸۵ ص

- < تراثنا
 ۱۵۵. غریفی بحرانی نجفی، سید مهدی
 الرغائب فی ایمان ابی طالب
 (الذریعه ج ۱۱ ص ۲۴۱)
 ۱۵۶. غریفی موسوی خطیب هاشمی نجفی،
 سید علی
 شرح قصیده ابی طالب
 (مستدرک اعیان الشیعه ج ۳ ص ۱۴۸)
 < مقدس موسوی غریفی، سید علی
 غفاری، عبد الرسول
 ۱۵۷. کبیر الصحابه ابوطالب
 نجف: العتبه العلویه المقدسه، ۱۴۳۳ق،
 ۵۵۱ ص وزیروی
 ©
 ۱۵۷/۱. غفاری، عبدالرسول
 الدلیل الثاقب علی ایمان ابی طالب
 قم مکتبه الامام الحسین التخصصیه
 ۱۶۱. و طوبای محبت ۱۴۳۲ - ۲۲۰ ص رقی
 این کتاب برگرفته از کتاب کبیر الصحابه
 ابوطالب دکتر عبد الرسول غفاری نجف
 العتبه العلویه المقدسه است.
 ©
 ۱۵۸. فاضل، جعفر
 پدر ایمان
 مشهد: یوسف فاطمه ۱۳۸۷ - ۶۴ ص
 رقی
 ©
 ۱۵۹. فاضلی، حسین محمد علی
 المرشد، ابوطالب عم النبی ﷺ و والد
 الوصي ﷺ المومن قبل الاسلام،
 عدد خاص ۲۱-۲۲، بیروت: دار المحجة
- البیضاء، ۱۴۲۹ق، ۴۷۱ ص.
 ©
 ۱۵۹/۱. ابوطالب درفش یکتا پرستی
 ترجمه حمید رضا آژیر، مشهد: آستان
 قدس رضوی، بنیاد پژوهشهای اسلامی،
 ۱۳۹۱. ۵۵۱ ص.
 ©
 ۱۶۰. فخر روحانی، محمدرضا
 «حضرت ابوطالب از نگاه برخی
 مستشرقان»
 فصلنامه تخصصی مطالعات قرآن و
 حدیث سفینه، سال دوازدهم، شماره ۴۷
 «ویژه حضرت ابوطالب ﷺ»، تابستان
 ۱۳۹۴، ص ۱۰۶-۹۷.
 مقاله
 ©
 ۱۶۱. فرج پور، مرتضی [مصاحبه شونده]
 «مصاحبه علمی مکتوب با حجت الاسلام
 و المسلمین حاج شیخ مرتضی فرج پور
 درباره حضرت ابوطالب»
 فصلنامه تخصصی مطالعات قرآن و
 حدیث سفینه، سال دوازدهم، شماره ۴۷
 «ویژه حضرت ابوطالب ﷺ»، تابستان
 ۱۳۹۴، ص ۹۶-۷۳.
 مقاله
 ©
 ۱۶۲. فصیح هندی، شیخ محمد علی (ساکن
 مکه)
 القول الواجب فی ایمان ابی طالب
 المسمى (الرمی الصائب فی کبد الطالب
 لابی طالب)

©

۱۶۸. قبانچی النجفی، سید حسن سید علی
 منیة الطالب فی حیاة ابي طالب
 تحقیق: موسسه احیاء التراث الشیعی،
 نجف الاشراف.
 قم: دلیل ما، ۱۴۲۸ق. ۱۴۲ص.

©

۱۶۹. نسخه خطی < الذریعه ج ۲۳ ص ۲۰۴
 قربانی زرین، باقر
 ابوطالب

تحقیق علی اکبر تلافی
 تهران: شرکت نشر و تبلیغ نیک معارف،
 ۱۳۷۱-۵۶ ص رقی

©

۱۷۰. قربانی زرین، باقر
 «شرح قصیده لامیه حضرت

ابوطالب علیه السلام از مرحوم علامه سردار
 کابلی»

فصلنامه امامت پژوهی، ش ۱۱، پاییز
 ۱۳۹۲، صص. ۳۰۷-۳۱۳.

مقاله

©

۱۷۱. قربانی زرین، باقر
 «شعر ابوطالب: گزارش و تحلیل ادبی و
 محتوایی»

فصلنامه تخصصی مطالعات قرآن و
 حدیث سفینه، سال دوازدهم، شماره ۴۷

نجف: مرکز الامیر لایحیاء التراث

الاسلامی، ۲۰۱۲م.

قطع وزیری ۲۸۴ صفحه

با اضافات سید حسین حسینی براقی و
 مقدمه و تحقیق سید محمود مقدس
 غریفی

©

< الذریعه ج ۱۷ ص ۲۱۵

۱۶۳. فهمی پاشا، سیدعلی مشهور به چلبی
 زاده

طلبة الطالب فی شرح لامیه ابي طالب
 مطبوع تهران ۱۳۲۷-۷۸ص
 <تواننا

۱۶۳/۱. چاپ مجدد در: مجله الموسم،
 شماره ۱۰۰، سال ۱۴۳۴ ق = ۲۰۱۳ م،
 ص ۳۷-۹۵.

۱۶۴. فیض آبادی، سید بدر الحسن (۱۹۷۲ م)
 فیضان ابوطالب

(اردو)، بنارس

< کتابشناسی اهل بیت ص ۴۱

۱۶۵. فیض آبادی، ناصر حسین
 سیدالحنفاء حضرت ابوطالب

(اردو)، لاهور

< کتابشناسی اهل بیت ص ۴۱

فیضی الحنفی الجورومی، شیخ احمد

۱۶۶. فیض الواهب فی نجاته ابي طالب

< اهل البیت ص ۵۸۴ ش ۳۷۷

فیغلالی، ادهم روحی؛

۱۶۷. «ابوطالب»

دائرة المعارف اسلام اوقاف دینی ترکیه،

ج ۱۰، ص. ۲۳۷-۲۳۸.

مشخصات اصل اثر:

- «ویژه حضرت ابوطالب علیه السلام»، تابستان ۱۳۹۴، ص ۱۵۰-۱۶۴.
مقاله
©
۱۷۲. قره چه داغی تبریزی، محسن بن محمد (م. ۱۳۵۱ق.)
- ایمان ابی طالب علیه السلام
<الذریعه ج ۲ ص ۵۱۳
قمی، احمد بن داود بن علی
۱۷۳. ایمان ابی طالب
قمی، سهیل بن الیسع بن عبدالله
۱۷۴. ایمان ابوطالب علیه السلام
<تراثنا
قندهاری، مولوی حسن
۱۷۵. منظومه در مدح ابوطالب
تهران ۱۳۸۲ق. (مشهد کتابخانه آستان
قدس رضوی)
قنات، عبدالرحیم (۱۳۴۵ -)
۱۷۶. «در کنار پدر (ابوطالب)»
دانشنامه امام علی علیه السلام، زیر نظر علی
اکبر رشاد، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه
اسلامی، ۱۳۷۹. ج. ۸، ص. ۶۱-۱۴۴.
©
مقاله
۱۷۷. کاردان، غلامرضا
کاروانی در سایه ابر
قم: موسسه در راه حق، ۱۳۷۱.
در چاپ اول: ۱۳۶۶، هیئت تحریریه
موسسه در راه حق به عنوان پدیدآور
درج شده است.
کودک
- < کتابخانه آستان قدس رضوی، مشهد
کاشف الغطاء، محمد حسین
۱۷۸. رساله فی ایمان ابی طالب
نجف ۱۳۹۴ق.
<تراثنا
کدیمی، حسین جواد
۱۷۹. ابوطالب بن عبدالمطلب والد امیر
المومنین علی علیه السلام
بغداد ۱۹۶۷م.
<تراثنا
الگرکانی، شمس العلماء میرزا محمد
۱۸۰. حسین
مقصد الطالب فی ایمان آباء النبی و عمه
ابی طالب
بمبئی ۱۳۱۱ق. چاپ سنگی
<الذریعه ج ۲ ص ۱۱۱، الغدیر ج ۷
ص ۴۰۲
کعبی، داود سلمان
۱۸۱. ابوطالب ناصر الاسلام
دارالحوراء، بی تا ۱۰۸ ص رقی
©
الکلبی، هشام بن محمد (م ۲۰۶ق.)
۱۸۲. نسب ابی طالب
(الذریعه ج ۲ ص ۱۳۶)
کلیدار آل طعمه موسوی حائری، سید
۱۸۳. عبدالحسین
ترجمه حیاة ابی طالب عم النبی
(مستدرک اعیان الشیعه ج ۵ ص ۲۵۹)
کندی الجرجانی، ابی الحسن احمد بن
۱۸۴. محمد بن احمد بن طرخان (قرن ۵ ق.)
ایمان ابی طالب علیه السلام

- کوفی، احمد بن القاسم (م ۴۱۱ق.)
 ۱۸۵. **کهمبان، ذاکر حسین حکیم**
فتح الغالب فی شرح المطالب فی اثبات
ایمان حضرت ابوطالب
 (اردو)
 <تراثنا
- کوفی، احمد بن محمد بن عمار (م ۳۴۶ق.)
 ۱۸۶. **ایمان ابی طالب علیه السلام**
 <الذریعه ج ۲ ص ۵۱۲
- کوفی، احمد بن محمد بن عمار (م ۳۴۶ق.)
 ۱۸۷. **ایمان ابی طالب علیه السلام**
 <الذریعه ج ۲ ص ۵۱۲
- گرساسبی، احمد رضا
 ۱۸۸. **ابوطالب**
 تهران: کتاب نیستان، ۱۳۸۸ - ۱۹۱ ص.
 به صورت فیلم نامه نوشته شده است.
 ©
- گلشنی، عبدالکریم
 ۱۸۹. «ابوطالب»
 دائرة المعارف بزرگ اسلامی، زیر نظر
 سید کاظم موسوی بجنوردی، تهران:
 مرکز دائرة المعارف بزرگ اسلامی، ج. ۵،
 ص ۶۱۸-۶۲۰.
 مقاله
 ©
- ۱۸۹/۱. «ابوطالب»
 دائرة المعارف الاسلامیة الکبری، زیر نظر
 سید کاظم موسوی بجنوردی، تهران:
 مرکز دائرة المعارف بزرگ اسلامی، ج. ۴،
 ص ۷۳۵-۷۳۷. (ترجمه عربی)

- مقاله
 ©
- گلی زواره، غلامرضا
 ۱۹۰. **ابوطالب مرد ستوده خصال**
 در: مجموعه ره توشه راهیان نور. قم:
 بوستان کتاب، ۱۳۸۰
 مقاله
- لاهور، عزیز علی
 ۱۹۱. **مقام ابوطالب**
 ۱۹۷۶ م
 (اردو)
- <کتابشناسی اهل بیت ص ۴۲
 لطیف انصاری، مولانا خواجه محمد
 ۱۹۲. **معارج العرفان فی عصمت ابی طالب**
عمران من آیات القرآن
 <تذکره، ص ۳۳۱
 لکنهو، سید اسد علی
 ۱۹۳. **حیات ابوطالب**
 (اردو)، امیه مشن، ۱۳۷۴ ق، الله آباد
 سلمی پریس، ۱۳۷۴ ق
 <کتابشناسی اهل بیت ص ۴۰
 لکهنوی، سید محمدصادق
 ۱۹۴. **سردار قریش**
 (اردو) مدرسه الواعظین
 <کتابشناسی اهل بیت ص ۴۱
 الماحوزی البحرانی، ابی الحسن شمس
 ۱۹۵. **الدین سلیمان بن عبد الله**
رساله فی ایمان ابی طالب
 (مقدمه الاربعون حدیثا فی اثبات امامه
 امیرالمومنین علیه السلام ص ۱۲ تالیف شیخ ابی
 الحسن شمس الدین سلیمان بن عبد
 الله... الماحوزی البحرانی)

۱۹۶. مازندرانی، ملاعلی بن میرزا خلیل
شرح حدیث اسلام ابی طالب بحساب
جَمَل
(نسخه خطی مجموعه ۱۳۶ حسینیه
شوشتری های نجف)
< کتابشناسی اهل بیت ص ۱۸
۱۹۷. مالکی، علاء
مظلومیة ابی طالب
نجف الاشراف ۱۴۲۴ق - ۱۸۸ ص
رقعی
©
۱۹۸. مجتهد کرکی، سید حسین (م ۱۰۰۱)
(منسوب)
ایمان ابی طالب علیه السلام
< الذریعه ج ۲ ص ۵۱۲
مجتهدی، مهدی
۱۹۹. «مروری بر دیدگاه‌های عماد عبدالکریم
سرور شافعی در باب ایمان ابوطالب»
فصلنامه تخصصی مطالعات قرآن و
حدیث سفینه، سال دوازدهم، شماره ۴۷
«ویژه حضرت ابوطالب علیه السلام»، تابستان
۱۳۹۴، ص ۳۴-۶۱.
©
- مقاله
محرم، نجاح
۲۰۰. نصره ابی طالب للاسلام
< تراثنا
محمد، حسام
۲۰۱. ابوطالب مومن قریش
نجف: دارالبذر، ۱۴۳۳ق. - ۲۴ ص
وزیری
- ©
کودک
محمد، عبد الزهراء عثمان
۲۰۲. ابوطالب الصحابی المفتی علیه
بیروت: الهادی، ۱۴۲۵ق، ۱۲۵ ص.
©
۲۰۳. محمداوی، علی صالح رسن
ابوطالب بن عبد المطلب دراسة فی
سیرته الشخصية ومواقفه من الدعوة
الاسلامية
بیروت: دارالمکتبه البصائر، ۱۴۳۳ق،
۳۶۰ ص وزیر
©
۲۰۴. محمداوی، علی صالح رسن
بهادلی، شیماء هاتو فعل
«لامیة الشاعر أبی طالب بن عبد المطلب
(البحث الثاني) دراسة فی مضامینها أولا
(مناسک الحج)»
مجلة ابحات البصرة (العلوم الانسانية)،
عدد ۳۶، ۱۱م، ص ۲۵۵-۳۰۲.
©
۲۰۵. محمدی اشتیاردی، محمد
زندگی پرافتخار حضرت ابوطالب
تهران: انتشارات پیام آزادی، ۱۳۷۵-
۲۰۸ ص جیبی
©
۲۰۶. محمدی اشتیاردی، محمد
ابوطالب آموزگار پاسداری
قم: انتشارات هادی، ۱۳۹۹ق. -
۱۴۴ ص جیبی
©

- رقعی
©
۲۰۷. محمودی، محمد باقر
منیة الطالب فی مستدرک دیوان سید
الاباطح ابی طالب علیه السلام ضمیمه دیوان
شیخ الابطاح ابی طالب،
قم: مجمع احیاء الثقافه الاسلامیه، ۵۱
ص
۲۰۸. مدائنی البغدادی، ابی حسن علی بن
عبدالله (م ۲۲۵ق).
اخبار ابی طالب وولده
<اهل البیت ص ۲۵ ش ۲۸
مرتضوی، سید محمد؛
۲۰۹. «بررسی روایات ضحضاح»،
مطالعات اسلامی: علوم قرآن و حدیث،
ش. ۸۳/۳، پاییز و زمستان ۱۳۸۸،
صص. ۱۵۳-۱۷۳.
مقاله
©
- مرتضی عاملی، سید جعفر
۲۱۰. ظلامه ابی طالب، تاریخ ودراسة
بیروت: المرکز الاسلامی للدراسات،
۱۴۳۰ق، ۱۷۵ص.
©
- مرتضی عاملی، محمد یوسف
۲۱۱. هذا هو ابوطالب
بیروت: امجاد، ۱۴۳۰ق. ۲۳۷ص.
وزیری
©
- مردانی، خیر الله
۲۱۲. یرتوی از سیمای تابناک ابوطالب
قم: نشر راه قرآن، ۱۳۸۴-۱۷۰ص
۲۱۳. مرزه، عبد الحلیم حاتم
ایمان ابی طالب من مصادر علماء السنه
نجف: بی نا، ۱۴۲۳ق. ۳۵ص.
(۲۵۶۰۸)©
۲۱۴. مسلوت، عبدالحمید محمود
«أبو طالب بن عبدالمطلب»
الازهر، المجلد العشرون، محرم
۱۳۶۸ق. ص. ۸۲-۸۶.
©
۲۱۵. المصری، معوض عوض ابراهیم
الرسول والرسالة فی شعر ابی طالب
کویت، ۱۹۸۲م. -۷۹ص
<تراثنا
مغنیه، احمد محمد
۲۱۶. ابوطالب المسلم (موسوعه التاريخ
الاسلامی رقم ۶)،
بیروت: دارالکتاب اللبنانی، ۱۹۸۳م.
<تراثنا
مغنیه، احمد محمد
۲۱۷. ابوطالب مع الرسول (من موسوعه
التاریخ الاسلامی رقم ۵)
بیروت: دارالکتاب اللبنانی، ۱۹۸۲م.
<تراثنا
مفید، محمد بن محمد (۳۳۶-۴۱۳ق).
۲۱۸. ایمان ابی طالب علیه السلام
- تحقیق شیخ محمد حسن آل یاسین،
بغداد: دارالتضامن در مجموعه سلسه
النفائس (النهمضة) الاولى للمخطوطات
۱۳۷۴-۱۳۸۴ ق.
- تهران، تحقیق انتشارات موسسه

بعثت (ضمیمه کتاب الافصاح فی امامه
امیرالمومنین علیه السلام)

- لبنان، بیروت، موسسه المفید، ضمن
موسوعه مولفات الشیخ المفید، تحقیق
موسسه بعثت ©

- تهران انتشارات موسسه بعثت به
شکل مستقل توسط کنگره بین المللی
هزاره شیخ مفید ©

<الذریعه ج ۲ ص ۵۱۳

إبرخی از نسخه‌های اثر: مشهد: رضوی
(۸۲۸۸)؛ قم: مرعشی (۶/۲۵۵)؛ تهران:
ملی (۱۰/۴۴۵)، ملک (۶/۱۰۶/۶۱۵)، شورا
(۳/۸۳)؛ دانشکده ادبیات
(۵/۱۱۲ب)؛ نجف اشرف کتابخانه آیت
الله حکیم.]

مقدس موسوی غریفی، سید علی
۲۱۹. (معروف به خطیب هاشمی)

کتاب ماقبل من الشعر فی ابی طالب
<الذریعه ج ۱۹ ص ۲۳

غریفی موسوی خطیب هاشمی نجفی،
سید علی

منتفکی، عبدالله صالح

۲۲۰. «معجم ما ألفت عن أبي طالب»
تراثنا، العددان ۶۳ و ۶۴، ۱۴۲۱ق.

ص ۱۶۳-۲۳۳.

مقاله

©

۲۲۱. مهزومی البصری، ابی هفان (م ۲۵۷ق.)
علی بن حمزه البصری التیمی (م ۳۷۵
ق.)

دیوان ابی طالب بن عبد المطلب
تحقیق شیخ محمد حسن آل یاسین،
بیروت: دار ومکتبه الهلال، ۱۴۲۱ق.
ص ۳۸۱.

قسمت اول این کتاب همانطور که اشاره
می‌شود، به تحقیق سید محمد صادق آل
بحر العلوم ومرحوم شیخ محمد باقر
محمودی چاپ شده است.

۲۲۱/۱- دیوان ابی طالب عم

النبی صلی الله علیه و آله و سلم، جمع و شرح دکتر محمد
تونجی - ناشر دارالکتاب العربی بیروت
۱۴۲۹

۲۲۱/۲. این دیوان توسط سرکار خانم
سیده رقیه احمدی با همین نام ترجمه
شده است ناشر انتشارات اسوه تهران
سال نشر ۱۳۹۱

همراه با متن ۲۰۵ص

©

۲۲۲. مهزومی، ابی هفان عبدالله بن احمد (م
۲۵۷ق.)

دیوان شیخ الاباطح ابی طالب

۲۲۲/۱- تصحیح و تعلیق سید محمد
صادق آل بحر العلوم در عراق و بیروت و
مکتبه نینوی الحدیثه در تهران چاپ و
نشر یافته- ۴۰ص وزیر

©

۲۲۲/۲- تحقیق و تعلیق و استدراک
مرحوم شیخ محمد باقر محمودی. قم:
مجمع احیاء الثقافة الاسلامیة، بی تا،

- التراث، ۱۴۳۲ق. ۹۶ص. ©
۲۲۳. مهلبی، علی بن بلال
ایمان ابوطالب علیه السلام
<معجم ج ۱ ص ۲۶۳
الموسوی الحسنی، سید ابی الفتوح جلال
الدین الحسن... مهناالدودی
عمدة الطالب فی مناقب ابی طالب
<تراثنا
موسوی تستری لکهنوی، میرمحمد
عباس
(م ۱۳۰۶ق.)
بغیه الطالب فی اسلام ابی طالب
<الذریعه ج ۳ ص ۱۳۴
موسوی تستری لکهنوی، میرمحمد
عباس
م ۱۳۰۶
شرح قصیده ابی طالب
<الذریعه ج ۱ ص ۴
موسوی حسینی عاملی، سید محمد
بغیه الطالب فی ایمان ابی طالب (فی
بیان احوال ابی طالب و اثبات ایمانه
وحسن عقیدته)
تحقیق: سید محمد مهدی موسوی
خرسان، قم: منشورات المكتبة الحیدریة،
۱۴۲۸ق. ۱۳۴ص. ©
۲۲۴. موسوی الحسنی، سید ابی الفتوح جلال
الدین الحسن... مهناالدودی
عمدة الطالب فی مناقب ابی طالب
<تراثنا
موسوی تستری لکهنوی، میرمحمد
عباس
(م ۱۳۰۶ق.)
بغیه الطالب فی اسلام ابی طالب
<الذریعه ج ۳ ص ۱۳۴
موسوی تستری لکهنوی، میرمحمد
عباس
م ۱۳۰۶
شرح قصیده ابی طالب
<الذریعه ج ۱ ص ۴
موسوی حسینی عاملی، سید محمد
بغیه الطالب فی ایمان ابی طالب (فی
بیان احوال ابی طالب و اثبات ایمانه
وحسن عقیدته)
تحقیق: سید محمد مهدی موسوی
خرسان، قم: منشورات المكتبة الحیدریة،
۱۴۲۸ق. ۱۳۴ص. ©
۲۲۵. موسوی قزازی، سید جواد
ابوطالب ناصر الاسلام والمومن الکافل
مقدمه: باقر شریف قرشی، بی نا،
۱۴۲۰ق. ۱۴۸ص. ©
۲۲۶. موسوی کاظمینی واعظ، سید محمد
مهدی
ایمان ابی طالب سید البطحاء شیخ
قریش
کاظمین: جامعه الواعظ لعلوم آل البيت،
۵۴ ص وزیري
©
۲۲۷. موسوی موحد ابطحی اصفهانی، سید
محمدعلی
سید البطحاء (ابوطالب)
۱۴۲۳ق.
<المترشد، ص ۴۴۱.
موسوی، سید عبدالرحیم
سید البطحاء ابوطالب کافل رسول الله
وناصره
قم: المجمع العالمی لاهل البيت علیه السلام،
۱۴۲۲ق. ۱۲۰ص. ©
۲۲۸. امین الدین محمد
رسالة فی اسلام ابی طالب
(فهرست مشاهیر علمای زنجان)
<تراثنا
موسوی قزازی، سید جواد
ابوطالب ناصر الاسلام والمومن الکافل
مقدمه: باقر شریف قرشی، بی نا،
۱۴۲۰ق. ۱۴۸ص. ©
۲۲۹. موسوی قزازی، سید جواد
ابوطالب ناصر الاسلام والمومن الکافل
مقدمه: باقر شریف قرشی، بی نا،
۱۴۲۰ق. ۱۴۸ص. ©
۲۳۰. موسوی کاظمینی واعظ، سید محمد
مهدی
ایمان ابی طالب سید البطحاء شیخ
قریش
کاظمین: جامعه الواعظ لعلوم آل البيت،
۵۴ ص وزیري
©
۲۳۱. موسوی موحد ابطحی اصفهانی، سید
محمدعلی
سید البطحاء (ابوطالب)
۱۴۲۳ق.
<المترشد، ص ۴۴۱.
موسوی، سید عبدالرحیم
سید البطحاء ابوطالب کافل رسول الله
وناصره
قم: المجمع العالمی لاهل البيت علیه السلام،
۱۴۲۲ق. ۱۲۰ص. ©
۲۳۲. موسوی کاظمینی واعظ، سید محمد
مهدی
ایمان ابی طالب سید البطحاء شیخ
قریش
کاظمین: جامعه الواعظ لعلوم آل البيت،
۵۴ ص وزیري
©
۲۳۳. موسوی قزازی، سید جواد
ابوطالب ناصر الاسلام والمومن الکافل
مقدمه: باقر شریف قرشی، بی نا،
۱۴۲۰ق. ۱۴۸ص. ©
۲۳۴. موسوی قزازی، سید جواد
ابوطالب ناصر الاسلام والمومن الکافل
مقدمه: باقر شریف قرشی، بی نا،
۱۴۲۰ق. ۱۴۸ص. ©
۲۳۵. موسوی تستری لکهنوی، میرمحمد
عباس
(م ۱۳۰۶ق.)
بغیه الطالب فی اسلام ابی طالب
<الذریعه ج ۳ ص ۱۳۴
موسوی تستری لکهنوی، میرمحمد
عباس
م ۱۳۰۶
شرح قصیده ابی طالب
<الذریعه ج ۱ ص ۴
موسوی حسینی عاملی، سید محمد
بغیه الطالب فی ایمان ابی طالب (فی
بیان احوال ابی طالب و اثبات ایمانه
وحسن عقیدته)
تحقیق: سید محمد مهدی موسوی
خرسان، قم: منشورات المكتبة الحیدریة،
۱۴۲۸ق. ۱۳۴ص. ©
۲۳۶. موسوی کاظمینی واعظ، سید محمد
مهدی
ایمان ابی طالب سید البطحاء شیخ
قریش
کاظمین: جامعه الواعظ لعلوم آل البيت،
۵۴ ص وزیري
©
۲۳۷. موسوی موحد ابطحی اصفهانی، سید
محمدعلی
سید البطحاء (ابوطالب)
۱۴۲۳ق.
<المترشد، ص ۴۴۱.
موسوی، سید عبدالرحیم
سید البطحاء ابوطالب کافل رسول الله
وناصره
قم: المجمع العالمی لاهل البيت علیه السلام،
۱۴۲۲ق. ۱۲۰ص. ©
۲۳۸. امین الدین محمد
رسالة فی اسلام ابی طالب
(فهرست مشاهیر علمای زنجان)
<تراثنا
موسوی قزازی، سید جواد
ابوطالب ناصر الاسلام والمومن الکافل
مقدمه: باقر شریف قرشی، بی نا،
۱۴۲۰ق. ۱۴۸ص. ©
۲۳۹. موسوی قزازی، سید جواد
ابوطالب ناصر الاسلام والمومن الکافل
مقدمه: باقر شریف قرشی، بی نا،
۱۴۲۰ق. ۱۴۸ص. ©
۲۴۰. موسوی کاظمینی واعظ، سید محمد
مهدی
ایمان ابی طالب سید البطحاء شیخ
قریش
کاظمین: جامعه الواعظ لعلوم آل البيت،
۵۴ ص وزیري
©
۲۴۱. ابوطالب بزرگ مکّه ترجمه (سید

- البطحاء ابوطالب كافل رسول الله
وناصره)
ترجمه حسين على عربى (۱۳۴۹-)
قم: مجمع جهانى اهل بيت عليه السلام، ۱۳۹۳.
موسوى، شمس الدين فخار بن معد (م
۶۳۰ ق) .۲۳۳
- ایمان ابوطالب عليه السلام معروف به الحجة
على الذهاب الى تكفير ابى طالب عليه السلام
۱/۲۳۳ - چاپ سنگى نجف الاشرف
۱۳۵۱ ق
- ۲/۲۳۳ - تحقيق سيد محمد صادق بحر
العلوم نجف الاشرف، ۱۹۶۵ م ©
۳/۲۳۴ - تحقيق دكتور سيد محمد بحر
العلوم با مقدمه عبد الفتاح عبد المقصود
مصرى، بيروت دار الزهراء ۱۹۸۷ م
- قم مطبه سيد الشهداء ۱۹۹۰ م
الميشمى الغديرى، مزيل حسين بن الله
دته .۲۳۴
- صفات ابى طالب عبد مناف
(مخطوط)
تراثنا
الميشمى الغديرى، مزيل حسين بن الله
دته .۲۳۵
- نبوه ابى طالب
تراثنا
ناصر الرسول ابوطالب
كاظمين: الامانة العامة للعتبة الكاظمين
المقدسة، ۱۴۳۲ ق. ۳۶ ص.
©
- ناصر كبير (الاطروش)، سيد ابى محمد
حسن .۲۳۷
- فصاحة ابى طالب
<الذريعة ج ۱۶ ص ۲۲۵
نبل، محمد الريح حمد
ابوطالب مومن قريش .۲۳۸
خارطوم: جمعيت خيريه ثقلين، بى تا.
<كتابشناسى اهل بيت ص ۱۸
نجفى، محمد حافظ .۲۳۹
بوستان آل عمران ج ۱: ايمان ابوطالب
(اردو)
<كتابشناسى اهل بيت ص ۴۰
نرجس، عابده .۲۴۰
نگهبان رسالت
لاهور، ۱۹۹۵ م.
(اردو)
<كتابشناسى اهل بيت ص ۴۲
نسابه، ابى حسن (احسين)
رتبه ابى طالب و قريش ومراتب ولده
فى بنى هاشم .۲۴۱
<الذريعة ج ۱۰ ص ۷۷
نص ابى طالب على النبى
من كتب الاسماعيلية .۲۴۲
<الذريعة ج ۲۱ ص ۲۵۷
نظرخواهى درباره حضرت ابوطالب
فصلنامه تخصصى مطالعات قرآن و
حديث سفينه، سال دوازدهم، شماره ۴۷
«ويژه حضرت ابوطالب عليه السلام»، تابستان
۱۳۹۴، ص ۹-۳۳.
مقاله
©
- النعمى، ابى المظفر محمد بن احمد
اخبار ابى طالب (البهجه) .۲۴۴
(رجال النجاشى، چاپ جامعه مدرسين،

اهل البيت ص ۱۹ ش ۱۹
هنسوی، سید سبط الحسن
شهاب ثاقب فی شرح دیوان ابی طالب
۲۵۰ (اردو)

(مستدرک اعیان الشیعه ج ۵ ص ۲۲۰)
وات، ویلیام مونتگمری (۱۹۰۹-
۲۰۰۶م).
۲۵۱ «ابوطالب»

دانشنامه اسلام، ویرایش دوم، زیر نظر
بیرمن و دیگران، ج. ۱، ص. ۱۵۲-۱۵۳.
لیدن (هلند): بریل، ۱۹۶۰-۲۰۰۷م.
(انگلیسی)
مشخصات اصل اثر:

Watt, William Montgomery.
"Abū Ṭālib."
*Encyclopaedia of Islam, Second
Edition*. Edited by: P.
Bearman, Th. Bianquis, C.E.
Bosworth, E. van Donzel, W.P.
Heinrichs., Vol. 1, p. 152-153.
Brill Online, 2015.

©

۲۵۱/۱. ترجمه فرانسوی:

"Abū Ṭālib."
Encyclopédie de l'Islam, Vol.1,
Brill Online, 2015

©

۲۵۱/۲. ترجمه فارسی:

«ابوطالب»
دانشنامه ایران و اسلام، زیر نظر احسان
یارشاطر، طهران: بنگاه ترجمه و نشر
کتاب، ۲۵۳۷. ج. ۸. ص. ۱۰۵۹.

۱۰۵۶ ص ۳۹۵ ج ۲)

نقدی، جعفر < ربیع نزاری، جعفر
نقدی، جعفر < زهرة الادباء
نقوی امروچی هندی، سید ظفر حسن بن
دلشادعلی بن امدادعلی ۲۴۵

ایمان ابوطالب علیه السلام

(؟اردو)

<تراثنا

نقوی، سید اعجاز حسین
کفیل رسالت ۲۴۶
(اردو)

<تذکره ص ۳۶

نیوبی، گردون

۲۴۷ «ابوطالب عبدمناف بن عبدالمطلب»

دانشنامه اسلام مختصر، وان ورلد،
۲۰۰۲م. (انگلیسی)
مشخصات اصل اثر:

Newby, Gordon
"Abu Talib Abd Manaf b Abd
al-Muttalib" in *A Concise
Encyclopedia of Islam,*
Oneworld Publications, 2002,
p. 17.

©

۲۴۸ همدانی نجفی، شیر محمد
حاشیة علی کتاب الحججہ علی الذہاب

الی تکفیر ابی طالب

<تراثنا

۲۴۹ هندی سندی تتوی حنفی، محمدمعین
بن محمد امین بن طالب الله (م)
(۱۱۶۱ق.)

اثبات اسلام ابی طالب علیه السلام

- © وحیدی صدر، مهدی
 حضرت ابوطالب
 مشهد: مجتمع فرهنگی و موقوفه
 حضرت ابوطالب علیه السلام با همکاری عروج
 اندیشه، ۱۳۹۲. ۵۲ ص.
- © کودک
 یزدی حائری، سید حسن (واعظ)
 ۲۵۳ منیه الطالب فی ایمان ابی طالب
 احتمالا به صورت چاپ سنگی نشر یافته
 (الذریعه ج ۲۳ ص ۲۰۴)
 ۲۵۴ یمانی، قاسم بن احمد
 المواهب فی الرد علی من قال باسلام
 ابی طالب
 قاهره: دارالحرمین، ۱۴۱۶ق.
 < المرشد، ص ۴۳۷.
- یونس، ابراهیم
 ۲۵۵ محمد فی کفالة ابی طالب
 قاهره: مکتبه غریب، ۱۹۷۱م.
- < المرشد، ص ۴۵۱
 یونسیان، علی اصغر
 ۲۵۶ نیاکان نبوت وامامت (والدین رسول خدا
 و امیرالمومنین)
 مشهد: یوسف فاطمه، ۱۳۹۰. ۲۵۴ ص.
- Buhl > بوهل
- Fıḡlahı > فیغلاهی
- Haider, Najam Iftikhar > حیدر،
 نجم افتخار
- Rubin > روبین
- Watt > وات